

સાદા ફોઈંગ.

કર્તા
ઉસમાન બચલ ફ્રાં માસ્તર
રાજકોટ.

કિંમત રૂ. ૦-૨-૦

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કાપીરાખિય વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૬૫

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ - સાદાં ફોદાં

વિષય મ ૧૨૨: ૮૪ ૩: ૪૮૪

સાદાં ડ્રૅઈંગ.

ખાણબગીચી ત્રીભુજ ધોરણ સુધીમાં આપવાના પદાર્થ
પાછોને માટે

ઉત્તી

ઈસમાન અચલ ડ્રૅઈંગ માસ્ટર,
કાઠિયાવાડ મેલ ટ્રેનિંગ કૉલેજ ઈત્યાદિ.

રાજકોટ.

સંવત ૧૯૬૧

સને ૧૯૦૫

સર્વ હક સંચાલીન રાખ્યા છે.

અમદાવાદ

યુનિયન્ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ કંપની લિમિટેડમાં

મો લીજાલ રામજીસે અપ્યું.

કિંમત રૂ. ૨-૦-૦

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
જેમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૧૬૨

પ્રસ્તાવના.

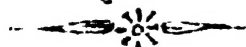
સને ૧૯૦૨ થી ગુજરાતના પ્રાથમિક ધોરણોમાં ફેરફાર થઈ તે નવાં મંત્રપદકાં, સ્ત્રેમાં પદાર્થ પાઠોની સાથે ડ્રૉઈંગ ખેણ દાખલ થયું છે. પદાર્થ પાઠો આપતી સંખ્યાને નેનું ચિત્રદોરી રાકાય એવા પદાર્થો આજેખી પ્રતાવવાને ઈચ્છે. આ કામ શિક્ષક તથા શિષ્ય વર્ગને અધરૂં પડતું હતું તે સહેલું કરવા સારૂં મે. કાઠિયાવાડ એજ્યુકેશનલ ઓફિસર સાર્હેજી વ્હાલુદે ને પદાર્થ પાઠો કાઠિયાવાડ એજન્સી માટે ઠરાવી આપ્યા છે તેને લગતાં ડ્રૉઈંગ આ નાની સરખી ચોપડીમાં આપવામાં આવ્યાં છે. આ રીતે છેડે તે આખા ગુજરાત તથા કાઠિયાવાડના શિક્ષક તથા શિષ્ય વર્ગને નવાં ધોરણો એક સરખી રીતે ચંત્રાવવામાં સરખતા ફરી આપવો.

હિસમાન ખચલ

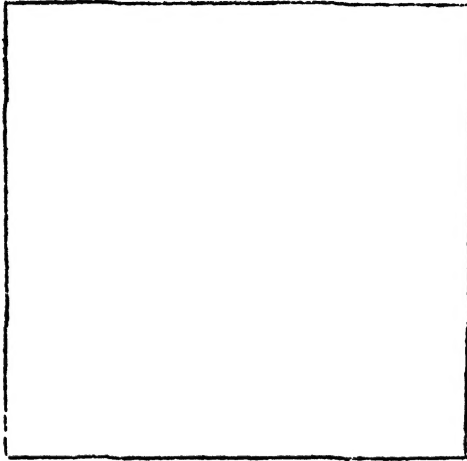
—કર્તા.

બાળવર્ગ.

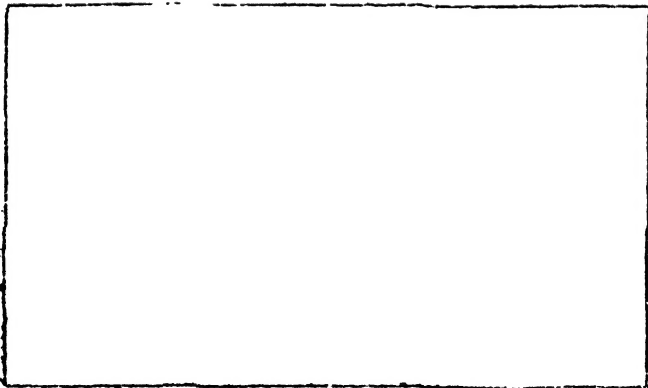
આ વર્ષમાં પચીસ વર્ષના બાળકો હોય છે, તેઓ
 કંઈ ભેઈને નિયમિત ચિત્રો કહાડી સંતોષ આપે એમ
 તો ધારી રાફાય નહિ તોપણ કંઈ વધારે સહેજું કામ તેમને
 આપી રાફાય ખરું. મારે આ વર્ગમાં માત્ર ટ્રેસિંગ (વ-
 સ્તુની આકૃતિ મર્યાદા) શાખું છે, એટલે બાળકો રંગ
 આકારની પેટીમાંથી ચોરસ, કારખૂણા ચોખ્ખા, ત્રિકોણ
 આદિ લાકડાની તખ્તીઓ લઈ તે પોતાની સ્વેચ્છા ઉપર
 ઝાખ્યા હાથે ભેરથી પકડી શાખી નમણે હાથે પથ્થરપેન
 વડે તેની રૂપ રેખા કહાડે. પથ્થર પેનને ઘસી તેની બી-
 ણી આણી કાઢવી. અને જે તખ્તીનું ટ્રેસિંગ કરવું હોય
 તેને તે તખ્તર અને એક ચરખી રીતે લાગેલી રહુવી
 ભેઈ એ લીટીઓ ન્યાં મળી ખૂણો યાવ ત્યાં તે એ
 કન ખિંડુમાં બરાબર રીતે મળા છે કે નહિ તે ગિરર રિ-
 ક્ષેત્રે ખાસ ધ્યાન આપવું. આ વર્ગ પાંદે એવા ટ્રેસિંગ
 ૧૦ છે અને તેની આકૃતિઓ નીચે આપી છે.

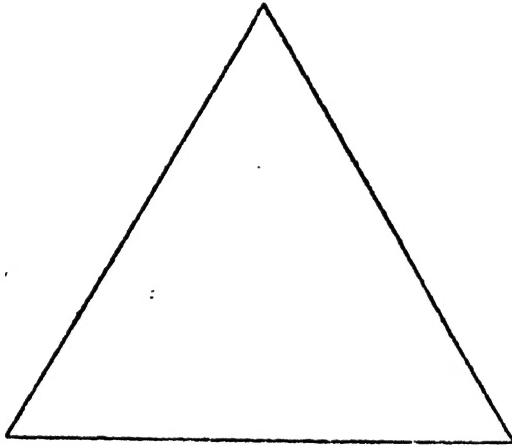
१ यॉरसः

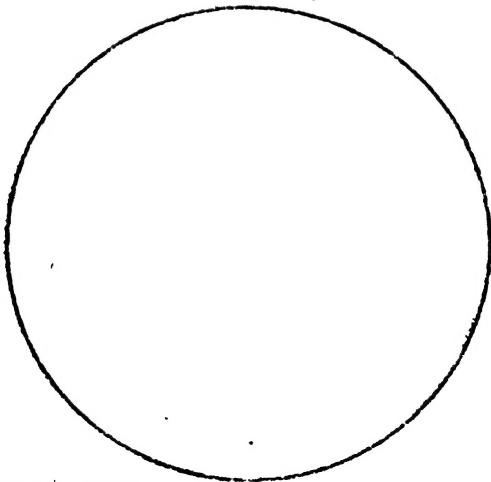
२ डारनूला योप्पूला

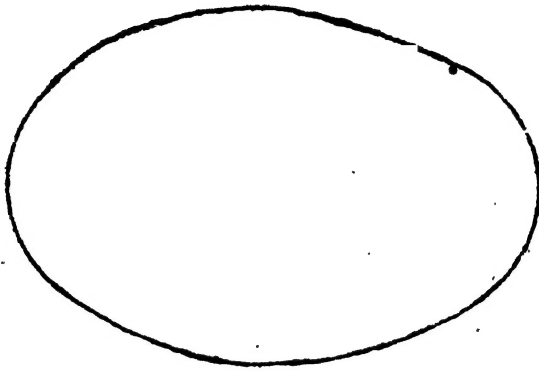
३ त्रिकोणः

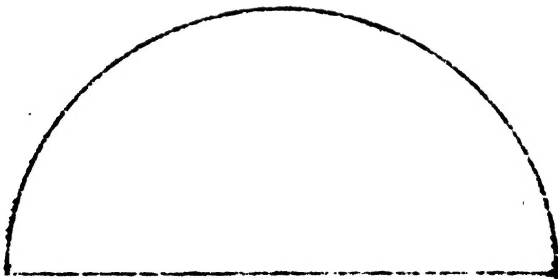
४ गोळः

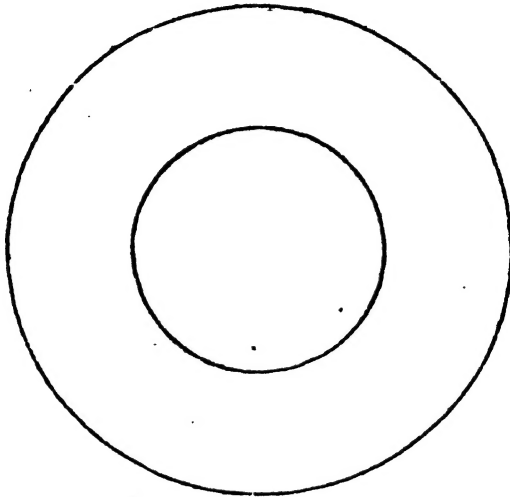
૫ લંબગોળ.

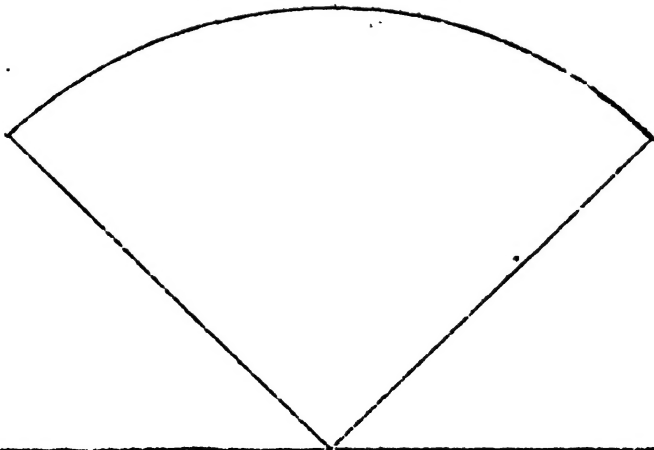
૬ અર્ધગોળ.

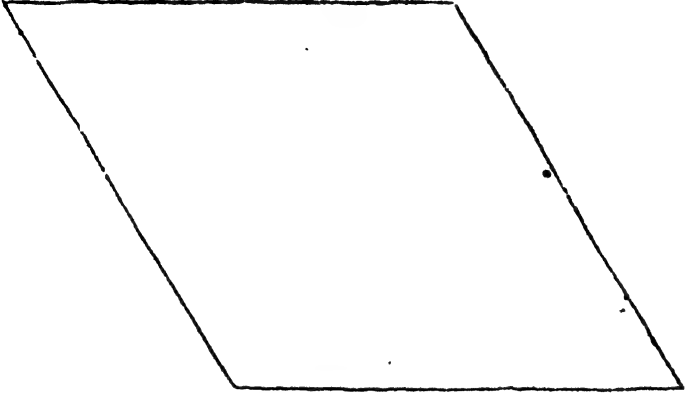
७ कुण्डलाकार.

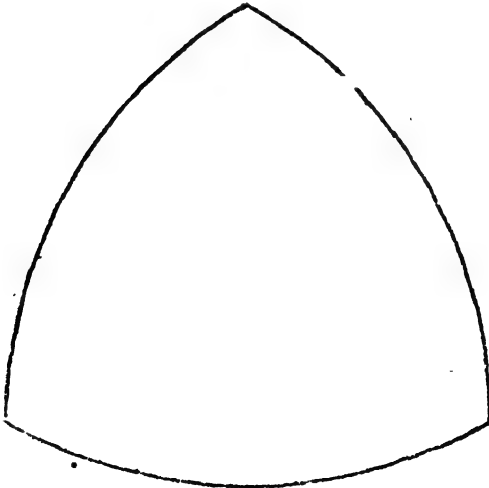
८ चतुर्ल विभाग के सेक्टर.

८ रोम्बसः

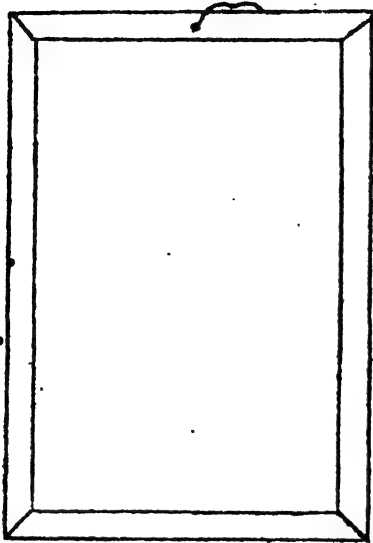
१० त्रिजंठः

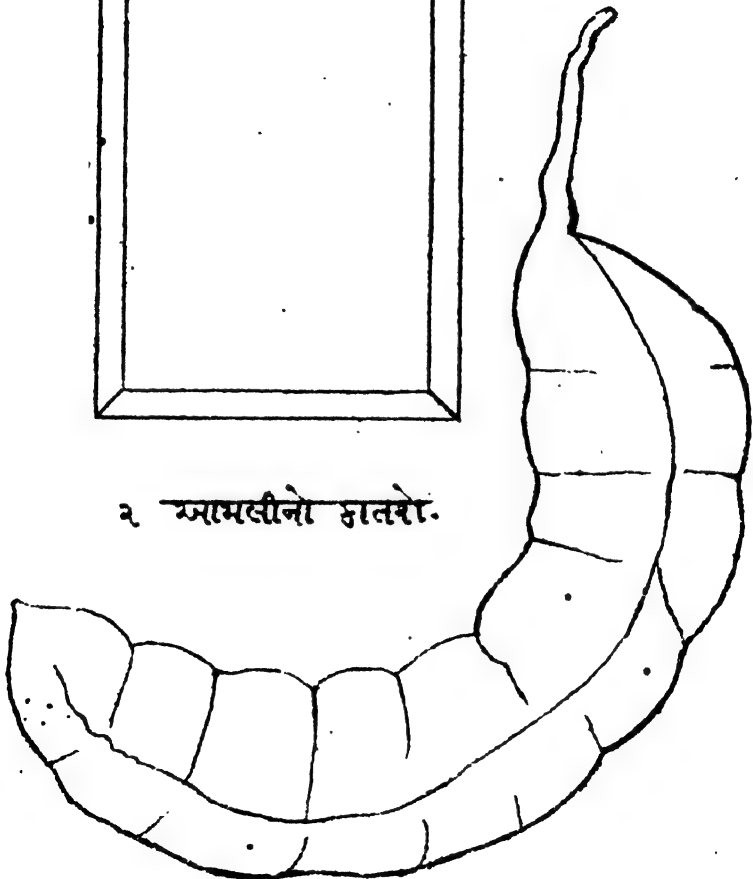
ધોરણ ૧૮.

આ ધોરણમાં પહેલાં ૮-ચિત્રો ટ્રેસિંગથી અને બાકીના ૬ ચિત્રો ટ્રેસિંગ કર્યા વગર એમનાં એમ દોરવાનાં છે. તે પછી બીજા તથા ત્રીજા ધોરણનાં સર્વે ચિત્રો ટ્રેસ કરવાના નથી. આ ધોરણમાં તે ૮ ટ્રેસ છે તેમાંનાં ઘણાં ખરાં બ્રાજ વર્ગથી કંઈક નુદા પ્રકારનાં છે, તેથી ટ્રેસની સાથે કંઈ હાથથી ચીતરવાનું પણ છે. તેમકે સ્કેટરની કુપરેખા ચીતર્યા પછી આંતર રેખા તથા દોનો વગેરે હાથથી કરવાં પડશે. એજ પ્રમાણે આમલીના કાતરાની બાહ્ય રેખા નિકળશે. પણ અંદરની લીટીઓ સોફાથે ચીતર ચીતરવાની છે. બનતાં મુઘી એવા પાસેથી કંઈક કર્યા છે કે તે ગામડામાં પણ સેફેલયાં મળી રહે. હાથનો પંને ચીતરવામાં બ્રાજ પોતાનો ડાબો હાથ સ્કેટ ઊપર સપાટ રાખે અને નમણા હાથથી પથ્થર પેન વડે તેની કુપરેખા દોરે. નોખ તથા ચાંધાની નીટીઓ હાથ ઊપાડ્યા પછી પોતાની મેજે ડરે. આ ધોરણની આકૃતિ ૧૨, ૧૩, ૧૪ તથા ૧૫ મી. આમાં તથા બ્રાજ વર્ગ બંને માં આગે છે, પણ બ્રાજ વર્ગમાં તે ટ્રેસ કરવાની છે અને આ ધોરણમાં તે હસ્ત લેખન (ફ્રી હેન્ડ) થી ચીતરવાની છે. તે વસ્તુનું ટ્રેસ પાટીમાં ન માર્ય તે થાકથી ડાળા પાટી આ ઊપર કરાવવું. તેમકે સ્કેટર તથા વખતે હાથ.

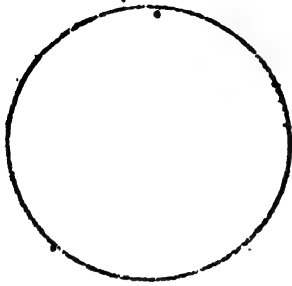
૧ ક્ષેત્ર.

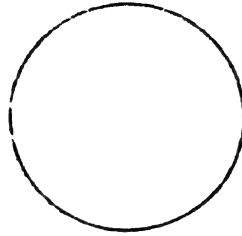
૨ ગ્રામલીનો ફાતરો.

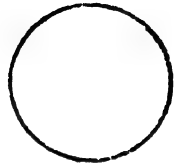
३ इपिदो

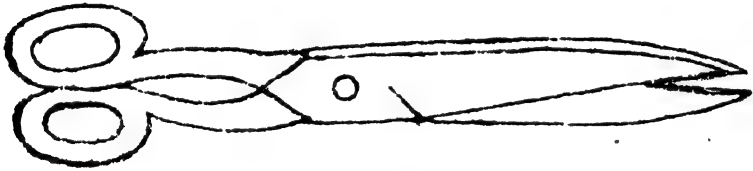
पैसो.

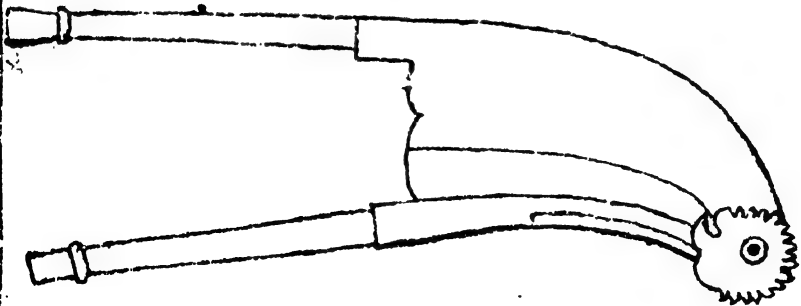
पार्स.

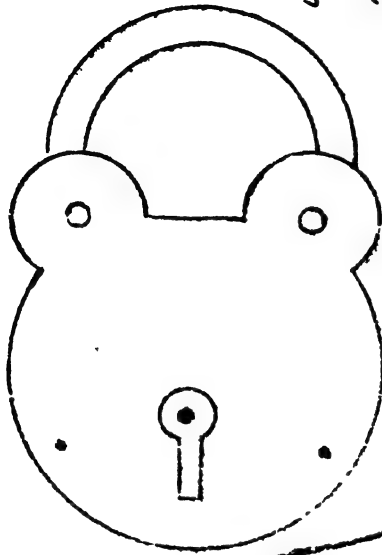
४ डातर.

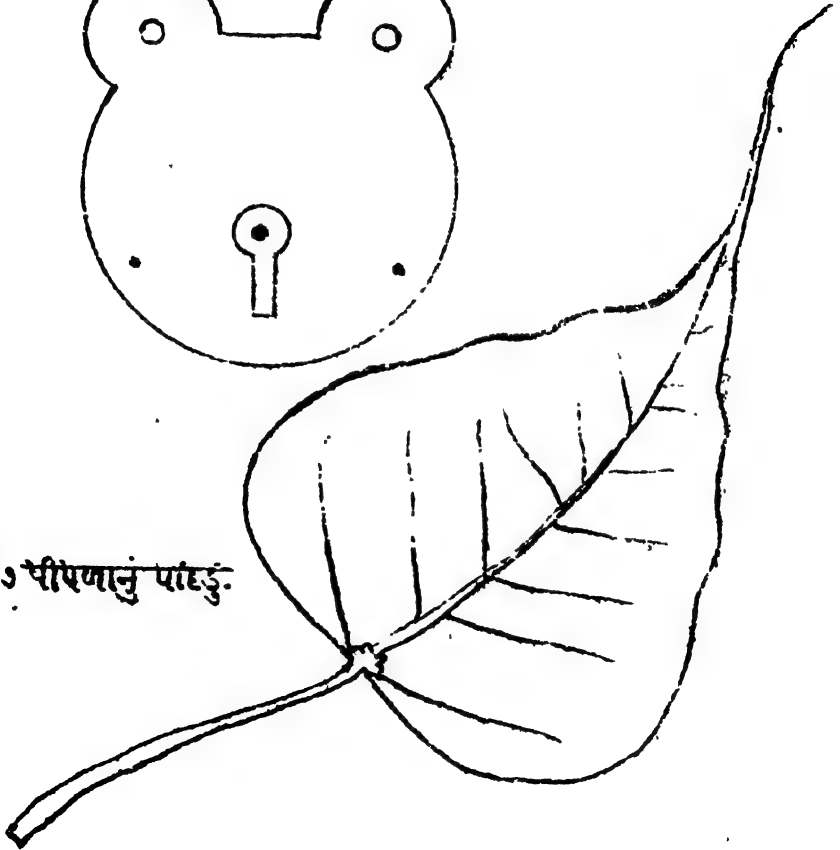
५ सूडी.

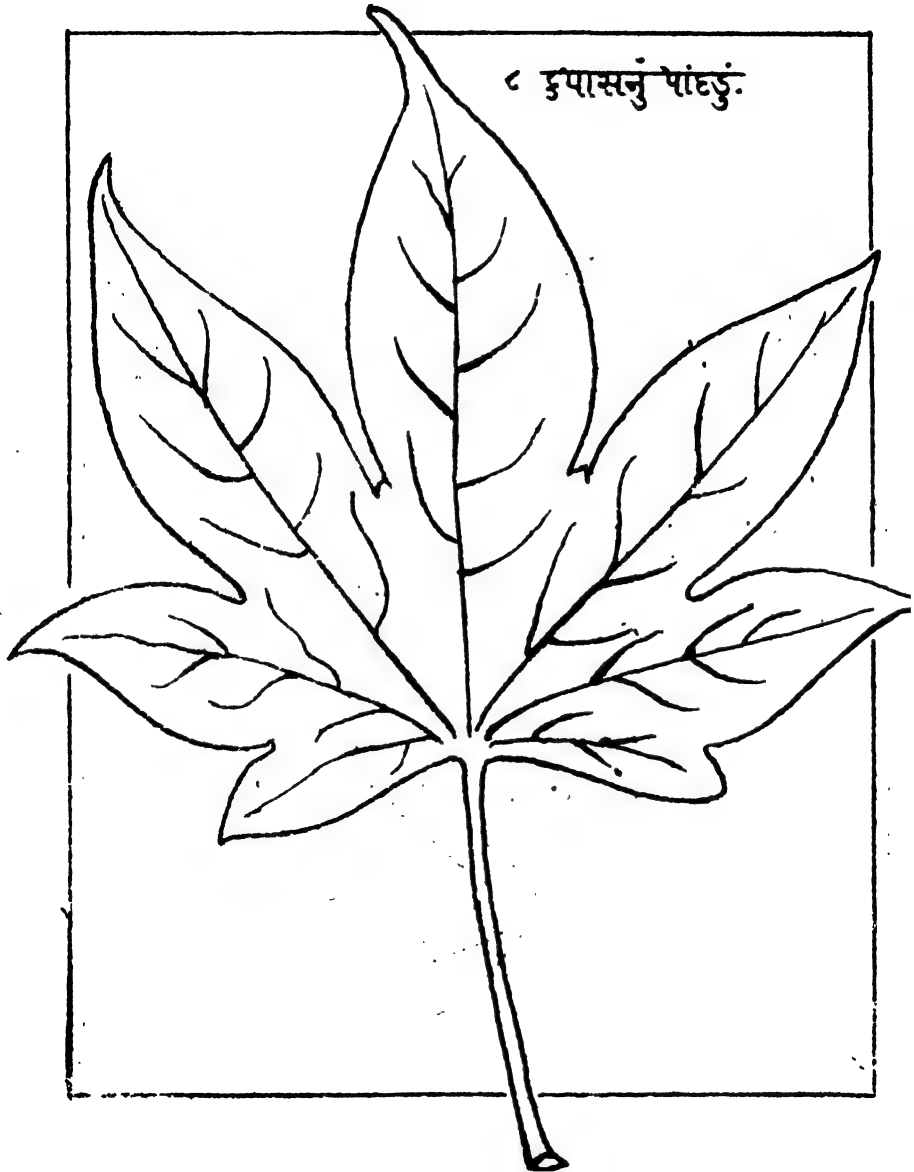
५ तालु.

५ पीपलानु पाहडु.

८ इपासनुं पांछुं.

૯. હાથનો પંખે.

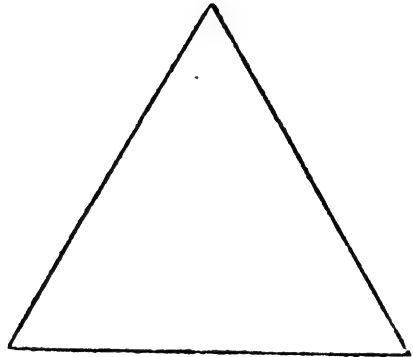
૧૦. ભેંસનું શીંગડું.

૧૧ ઘોડાની પૂછડી.

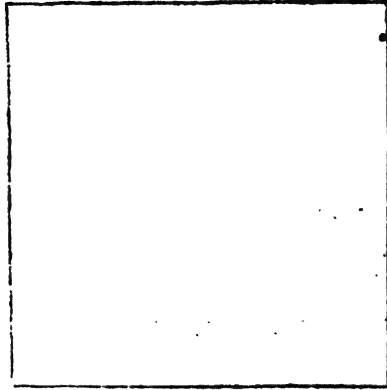
૧૨ ત્રિકોણ.

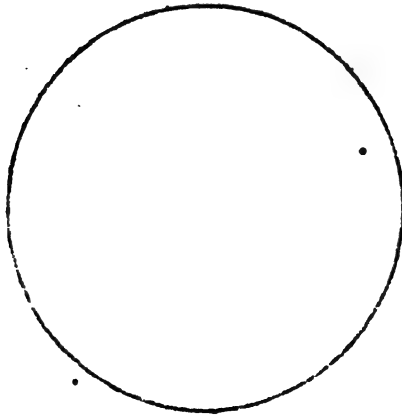
૧૩ કારત્તૂબ મોખૂણ.

१४ चौरस.

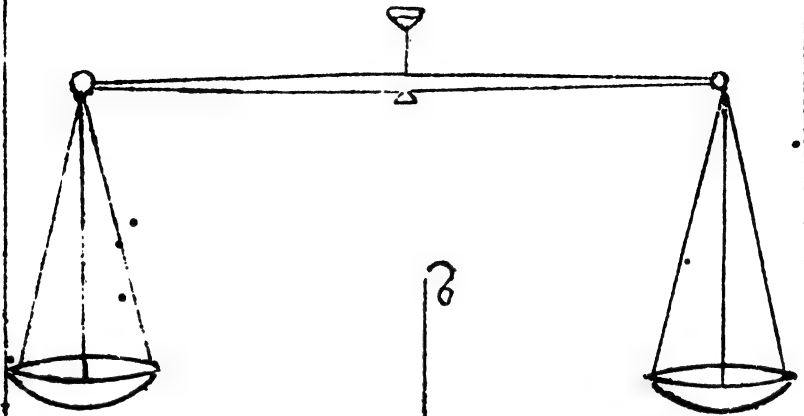
१५ गोण.

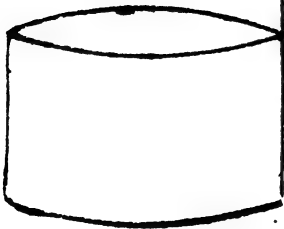
ધોરણ ૨ નું.

આ ધોરણ માટે ૨૦ ચિત્રો છે. દરેક ચિત્રમાં કઈ લીટી-
ઓ આરંભમાં અને કઈ પછીથી દોરવી તે શિષ્યોને સ-
મન્નવવાથી બાળકોને સેફેલું પડશે. નેમકે માછલું
દોરવામાં પ્રથમ એક લાંબી ઝાંડકૃતિ દોરવી. તેમાંથી પ-
છી મોટું અને પૂંછડી બનાવવી, પછી પાંખો અને છેલ્લે ત્રી-
ગડાં. ત્રાન્વામાં પ્રથમ ઘાંડીની બે લગલગ સમાંતર આડી
લીટીઓ દોરવી, પછી ત્રાન્વાના છેડાનાં ટોચકાં અને તેમાં
થી એક ઊભી લીટી, પછી તે ઊભી લીટીનો બંને તરફ માં-
થી લીટીઓ, પછી પટ્ટાં. એ પ્રમાણે બીજાં ચિત્રો વિષે
પણ સમજવું.

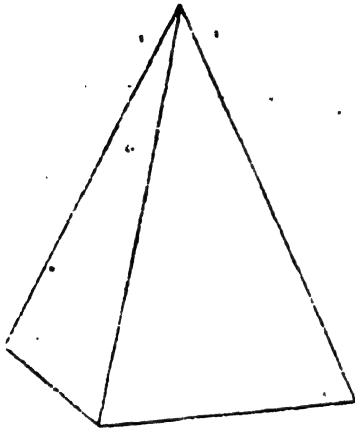
૧ ત્રાન્સવર્સ

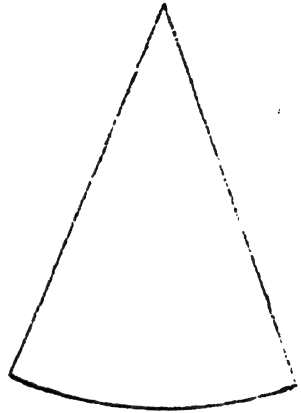
૨ રૂપ માપવાની પજી

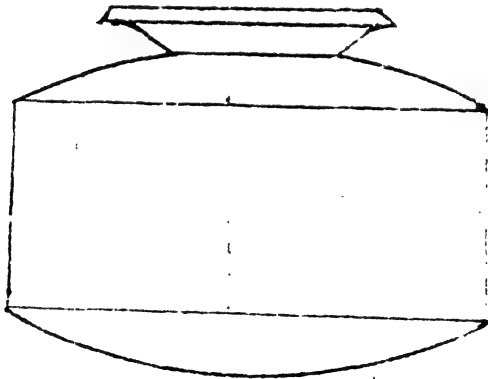
३ पराभीड.

४ शंकु.

५ हांडी.

૬. ઘઉંનો દાણો.

ઘઉંનો દાણો.

૭ ઘઉંનાં પાંદડાં.

૮ ઘઉંનો છોડ

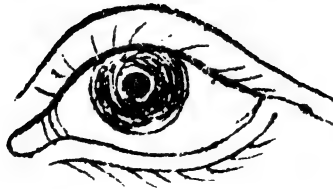
૯ ગાયંડાના પગનો
દાબડો

१० गिर

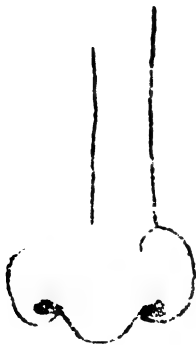
११ आंख

१२ कानः

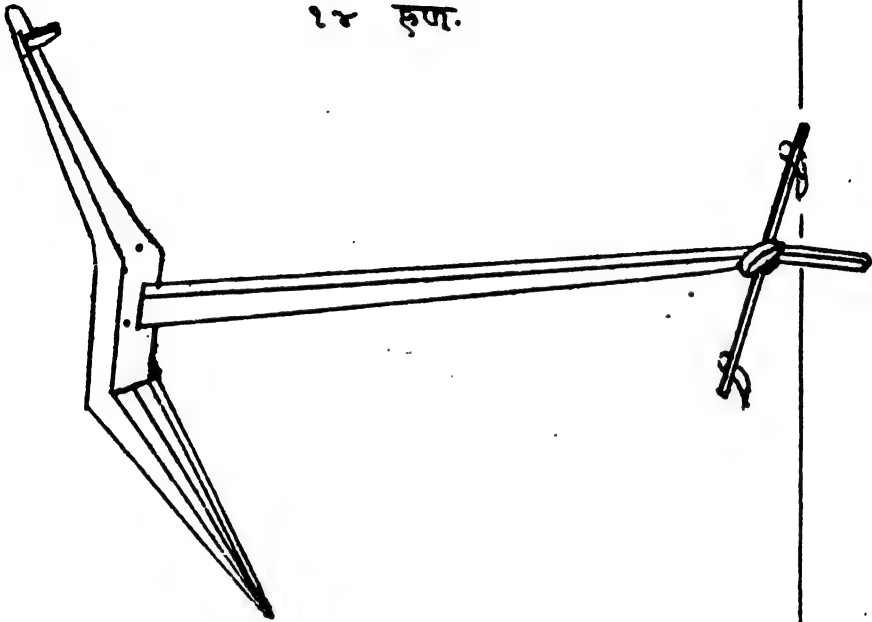
१३ नाद्रः

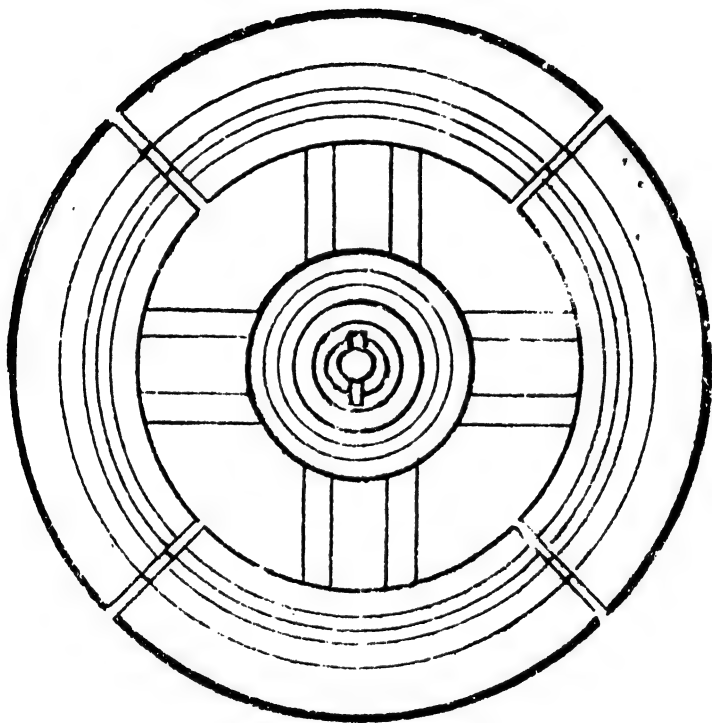
नाद्रः

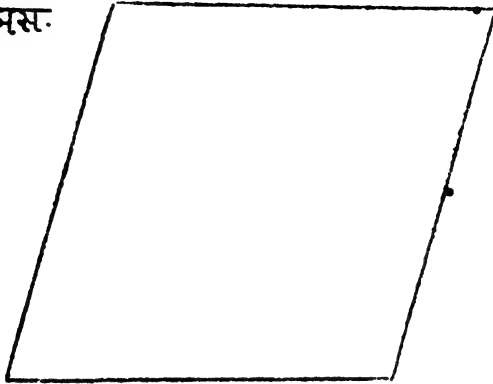
१४ रुण.

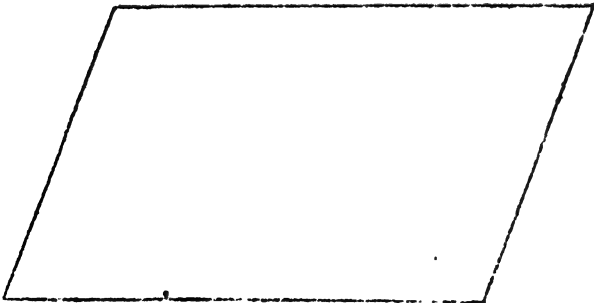
१५ गाडानुं पैडुं

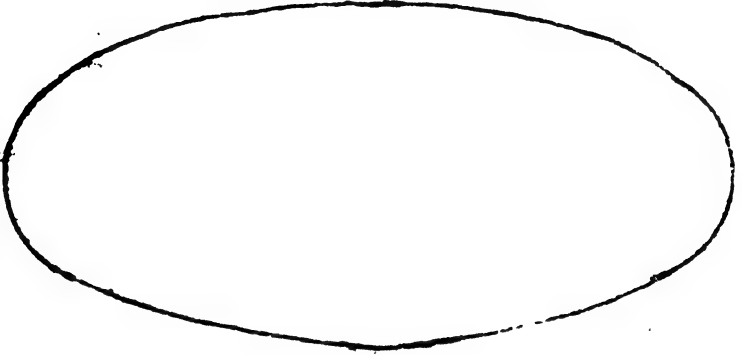
१५ रोम्बस.

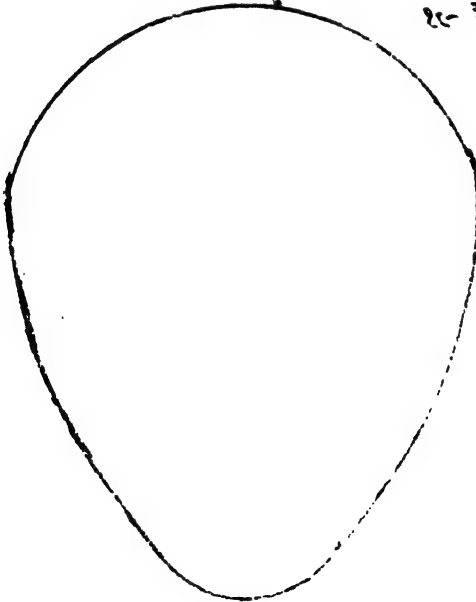
१७ रोम्बॉईड.

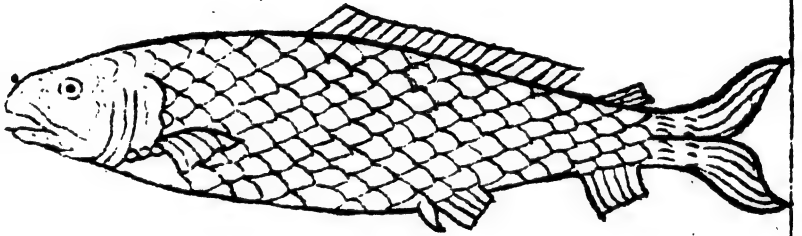
१८ जम्भगोत्र.

१९ अंडाकृति.

૨૦ માછલી. (ચંડાકૃતિ ઉપરથી.)

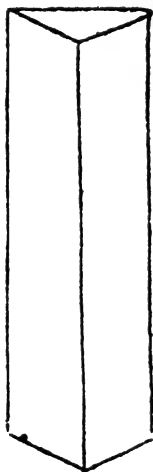
ધોરણ ૩ નું.

પદાર્થ પાઠનાં ચિત્રો સ્લેટમાં ચીતરાવવાં નેથી મહા-
 વરો કરવામાં કાગળનું ખરચ થાય નહિ. આ ધોરણમાં
 ટે ૧૫ ચિત્રો છે તે નીચે આપવામાં આવ્યાં છે. હવે
 બાજકો કંઈક આગળ વધેલા બાણી આ ધોરણમાં
 પદાર્થ પાઠનાં ૧૫ ચિત્રો ઉપરાંત લોગ મન્સ ડ્રૉઇંગ
 બુક નં. ૧ લાં પૂરો ચીતરી બતાવવો એમ હાવ્યું છે. તે
 પેન્સિલથી ચીતરી બતાવવો. કેટલાક પેન્સિલથી ચી-
 તરી પછી તે ઉપર શાહીની લીટીઓ ફેરે છે. પણ તેમ
 કરવાનું નથી.

१-पीछुं.

२ त्रिहोण प्रिळम.

૩. સ્ક્રૂ લાકડાના સંકેતો.

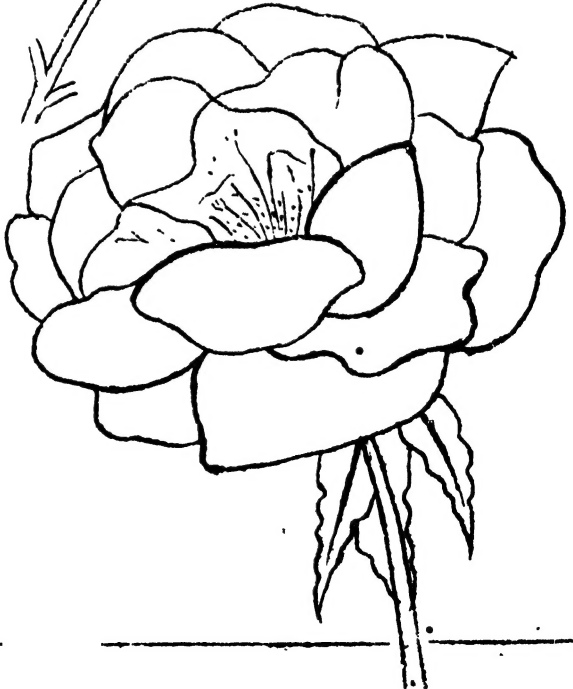
સ્ક્રૂ લોહાનો.

૪ પાંદડું ગુલાબનું.

૫ ફૂલ ગુલાબનું.

५ प्यं दुः (मेन्दील्लः आ जं दुःने घोडे कांर होयेछः)

